

Posle sloma evropskog jednopartijskog socijalizma otpor antitotalitarnoj saglasnosti nije iščezao, što konzervativci pretežno tumače snagom manipulativnog antifašizma koji i dalje sputava kritiku socijalizma. Stvara se nova vrsta ortodoksijeu čijem je jezgru vrlo aktivna misao F. Firea, čiji je uticaj brzo prešao granice Francuske. U središtu novog antikomunističkog stereotipa je gledište o komunizmu kao fatalnoj totalitarnoj usrećiteljskoj strasti i iluziji koja se održavala terorom i manipulacijom. Oživljeni hladnoratovski stereotip, prožet novom zaraznom kombinacijom nihilizma postmoderne i liberalnog trijumfalizma, iznosi jednostrano i iskrivljeno objašnjenje trajnosti epohalne levičarske svesti u 20. veku. U sveopštoj normalizaciji kapitalizma, kao "istinske" osnove demokratije, nije više čak ni potrebno da se zamagljava najdublje realno izvorište minule levičarske epohalne svesti, već se ono sve više otvoreno ignoriše. Nasuprot ovoj pomodnosti, treba odmah reći da je osnovno izvorište levice bila surova stvarnost kapitalizma širom sveta, brutalne posledice eksploatacije i imperijalizma. Oslobodilački antikolonijalni pokreti širom sveta, stičući podršku i dela nelevičarske inteligencije su, pre nego dostignuća realsocijalizma, u ovom periodu slabili ugled kapitalizma uopšte. Pogrešno je i površno glavni izvor ugleda levice tražiti u manipulativnom antifašizmu, kako tvrdi F. Fire. Ljudska prava dugo nisu u svetu mogla konkurisati interesu radnička klase i ugnjetenih od eksploatacije u metropolama i Trećem svetu. To je bila okosnica duha epohe u čijem sklopu je i autoritarni socijalizam izgledao drugačije nego danas.

Širenju marksizma svakako su pogodovali i neki njegovi utopijski sadržaji vezani za viziju beskonfliktnog duštva. Prirodno je da su u haosu, ratu i bedi aktuelnija učenja o konačnom spasenju i oslobođenju, od onih koja teže usavršavanju postojećeg. Oštre protivrečnosti kapitalizma, svetski ratovi i podređeni položaj nerazvijenih delova sveta pogodovali su u ovim delovima sveta prihvatanju obećavajuće marksističke vizije klasnog oslobođenja, više nego u metropolama kapitalizma. Dakle realni društveni sukobi su neposredno ili posredno uticali na širenje revolucionarne epohalne svesti. Antikolonijalizam je objektivno, a ne na manipulativan način, zasenjivao ugrožena ljudska prava u realnom socijalizmu, jer je neskriveno kolonijalno izrabljivanje pokazivalo neljudsku stranu kapitalizma. To ne bi bilo teško pokazati analizom misli o društvu ovoga doba, od nauke do publicistike. Svakako da je bilo i drugih užih smetnji kritici realsocijalizma. U Francuskoj i Italiji dugi snažan uticaj evrokomunizma, a u SR Nemačkoj marksistička idejna tradicija, osnažena naročito od 1960-ih novim antifašizmom, pružali su uspešan otpor konzervativnoj i liberalnoj zbirnoj antitotalitarnoj kritici nacizma i socijalizma. Zbog neposustalog antifašizma i kritike američkog imperijalizma čak se i deo levoliberalne inteligencije opirao stereotipnom antikomunizmu. Antifašizam je teško prelazio u antitotalitarizam sa žaljenjem konstatuju Citelman (Zitelmann 2000) i Akerman (Ackermann 1999, S. 140.). Citelman se čak žali da i danas u SR Nemačkoj antikomunizam ima rđav prizvuk, i da, za razliku od antifašizma, nije demokratska vrlina, jer je neopravdano povezivan sa netolerancijom, duhovnom ograničenošću i sklonošću ka predrasudama. Konzervativci su ubeđeni da je izvor anti-antikomunizma u Nemačkoj upravo 1968. godina kada je slomljena antitotalitarna saglasnost (Zitelman 2000).

Sve rukavce fireovske istoriografske škole povezuje ortodoksno gledište da su nacistička i komunistička zlodela pođednako kriminalna, ali da su prva poznatija od drugih zbog uspešnije komunističke manipulacije. Antifašizam je u tom sklopu imao, tobože, ključnu